2. Abdull Jabbar, R., & Abd Halim, N. D. The impact of project-based learning through integrating the use of technology in computer science courses on students' acquisition of programming skills. Innovative *Teaching and Learning Journa*l, 8(1), 1–14, 2024

3.Palová, D., & Vejačka, M. (Project-based learning in the university course and its effectiveness. *TEM Journal*, 11(4), 1477–1484, 2022)

УДК: 796.41. 796.03: 94 (477)

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ УКРАЇНИ У ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ

Лях-Породько О.О., к.фіз.вих., доцент
Лях-Породько С.О., Одинець М.О., Меркун Р.В.,студенти
Національний університет фізичного виховання та спорту України

Актуальність. У серпні 2025 року був прийнятий Закон України «Про засади державної політики національної пам’яті українського народу» [5]. Слід зазначити, що метою державної політики національної пам’яті українського народу є – «формування спільного розуміння минулого шляхом відновлення та збереження національної пам’яті, підтримки досліджень з історії України та її популяризації для зміцнення єдності українського народу» [5, с. 1]. Водночас метою та завданням навчальної дисципліни Історія фізичної культури і спорту України як педагогічного процесу є – вивчення основних етапів виникнення та

розвитку фізичної культури і спорту в Україні з найдавніших часів до сьогодні. У більш ширшому аспекті нам сьогодні є надзвичайно актуальним формування системи знань про виникнення та еволюцію фізичного виховання і спорту в контексті суспільно-історичного розвитку України.

Враховуючи сьогоднішні інформаційні технології та їх можливості у педагогічному процесі вивчення історії фізичної культури і спорту України ми рекомендуємо скористатись перспективним кейсом - он-лайн інтерв'ю з легендами українського спорту, зокрема з діаспори у проекті «Спортивний родовід» [6]. Це і зумовлює актуальність обраної нами теми дослідження.

Мета дослідження – здійснити аналіз та виявити особливості використання інформаційних технологій для вивчення історії фізичної культури і спорту України у педагогічному процесі.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, першоджерел, мережі Інтернет, описовий метод, інтерв'ю.

Результати досліджень та їх обговорення. Сьогодні вивчення та розуміння історичних процесів є надважливою складовою державотворення. Водночас формування історичної правди серед українського народу є актуальним напрямом самоідентифікації й боротьби проти антиукраїнської пропаганди. Також багаторічне спотворення історії України й зокрема історії української фізичної культури, спорту та олімпійського руху актуалізує повернення до джерел істини. Сучасні інформаційні технології та їх майже безмежні можливості сприяють появі нових методів вивчення та переосмислення своєї рідної української історії.

У педагогічному процесі нами були використані декілька новітніх інформаційних технологій для формування системи знань про виникнення та еволюцію фізичного виховання і спорту в контексті суспільно-історичного розвитку України. Наприклад, було запропоновано ознайомитись з он-лайн сайтом Спортивний родовід, де публікуються

науково-популярні статті з історії українського спорту та олімпійського руху [1]. Однією з особливостей є те, що у цих статтях детально аналізуються та ретельно досліджуються особливості зародження та розвитку українського спорту в діаспорі [2].

Новаторським у педагогічному процесі було запровадження для вивчення історії української фізичної культури, спорту та олімпійського руху ознайомлення з матеріалами авторської радіо програми «Спортивні історії» на Емігрантському радіо [3]. Серед гостей програми були фахівці (вчителі, методисти) з фізичної культури, дослідники, науковці історії спорту, відомі спортсмени, президенти спортивних федерацій, Народні депутати України, які очолюють профільні комісії з фізичної культури та спорту.

Наступним інноваційним методом, який ми використовуємо у педагогічному й навчальному процесі вивчення маловідомих аспектів історії українського спорту й олімпійського руху є ознайомлення з інтерв'ю. Ці інтерв'ю публікуються спеціальному на ютуб каналі Спортивний родовід (Спадщина українського спорту) ї є відкриті для вільного перегляду [4]. Унікальністю цього проекту є те, що в інтерв'ю гості розповідають свій життєвий та, що найголовніше спортивний досвід. Вже зараз зроблено 173 інтерв'ю з гостями із 19 країн світу (США, Канада, Данія, Велика Британія, Ізраїль, Австралія, Франція, Іспанія, Польща, Болгарія, Німеччина, Естонія, Фінляндія, Австрія, Ірландія, Бразилія, Люксембург, Швейцарія, Аргентина). Вони - гості всі різні: відомий футболіст та тренер (Стефан Коваленко, США), лауреат Нобелівської премії (Зенон Стахів, США), Олімпійська чемпіонка 2020 та срібна призерка 2024 (Крістен Кіт, Канада), учасник Революції Гідності (Юрій Саєвич, США), Президент Української Спортової Централі Америки й Канади (Мирон Биц, США), голова Світової Комісії Спорту Світового Конгресу Українців (Рената Роман, Канада), жінка, що піднялася на

Еверест (Оксана Літинська, Велика Британія), учасник відбору чемпіонату світу з футболу (Володимир Шмотолоха, США), чемпіон Зимових Олімпійських ігор 2010 (Лукас Маковський, Канада) та інші достойники. Але їх всіх об'єднує українське коріння, любов до України та тіловиховання, спорту й олімпійських ідеалів.

Саме таке живе спілкування з гостями є запорукою збереження історії українського спорту як національної пам’яті України. У педагогічному процесі цей новаторський підхід дозволяє ознайомити з маловідомими фактами українського спорту зокрема в діаспорі.

Перспективи наступних досліджень вбачаємо в аналізі становлення історії фізичної культури і спорту України як науки.

Висновок. У сучасному просторі педагогічного процесу є чимало можливостей для використання інформаційних технологій для більш якіснішого засвоєння навчального матеріалу. Для вивчення історичних процесів становлення та розвитку України в цілому й зокрема фізичної культури, спорту та олімпійського руху зараз маємо дієві інструменти, засоби та новаторські ідеї. Наш досвід, а саме спеціальний історично-спортивний он-лайн сайт, авторська програма Спортивні історії на радіо, он-лайн інтерв’ю та ютуб канал з історії українського спорту дозволяє глибше вивчити різні історичні моменти у часі педагогічного процесу.

Література :

1. Лях-Породько Олексій. Он-лайн історія спорту (на прикладі електронного журналу Спортивний родовід). *Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури і спорту*: збірник наукових праць. Харків : ХДАФК, 2020. Випуск 4. С 52-55.

2. Лях-Породько Олексій. Спортивний родовід – он-лайн технологія вивчення історії фізичного виховання, спорту та олімпійського

руху. *Інноваційні підходи до фізичного виховання і спорту студентської молоді* : матеріали п’ятого регіонального науково-методичний семінару (18-19 грудня 2018 року). Тернопіль : Тайп, 2020. С. 103–106.

3. Лях-Породько Олексій. Сучасні інформаційно-комунікаційні підходи до вивчення історії спорту (на прикладі радіо передач та он-лайн інтерв’ю*). Науковометодичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури і спорту*: збірник наукових праць [Електронний ресурс]. – Харків : ХДАФК, 2021. Випуск 5. С. 101 – 105.

4. Лях-Породько Олексій. Український пріоритет XXI століття – спортивна дипломатія (на прикладі онлайн проекту Sports Rodovid). *Фізичне виховання, спорт та здоров'я людини: досвід, проблеми, перспективи (у циклі Анохінських читань*): матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної онлайнконференції. 10 грудня, 2021 р., Київ / Київ. Ун-т імені Бориса Грінченка; за заг. ред. О. В. Ярмолюк. К.: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2021. С. 228 – 231.

5. Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу: Закон України від 21 серпня 2025 року № 4579-IX. .URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4579-20#Text (дата звернення 2.11.2025)

6. Спортивний родовід: URL : https://www.youtube.com/@sportsrodovid-1731 (дата звернення 5.11.2025)